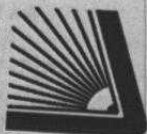

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَبِالْهُدَى وَبِالْإِيمَانِ

مرغ آمین

جهانگیر جعفری

انتشارات نظری

سرشناسه	جعفری، جهانگیر، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	مرغ آمین / جهانگیر جعفری.
مشخصات نشر	تهران : انتشارات نظری، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۱۷۶ ص.؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۲۰۹-۲۰۳-۰
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه: ص. [۱۷۳] - ۱۷۶؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	نیمایوشیج، ۱۲۷۴ - ۱۳۳۸، مستعار -- نقد و تفسیر
موضوع	اخوان ثالث، مهدی، ۱۳۰۷ - ۱۳۶۹ -- نقد و تفسیر.
موضوع	شعر فارسی -- قرن ۱۴ -- مجموعه‌ها -- تاریخ و نقد
موضوع	th century -- Collections -- History and Persian poetry -- criticism
رده بندی کنگره	PIR ۱۳۹۸۴۱۹۰/۴۷م ج
رده بندی دیویی	۶۲۰۹/۱۵۸
شماره کتابشناسی ملی	۵۵۸۷۱۱۶

نام کتاب: مرغ آمین
نام نویسنده: جهانگیر جعفری
نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۸
شمارگان: ۵۰۰

« کلیه حقوق مادی، چاپ و نشر مخصوص و محفوظ ناشر می باشد »

دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولی عصر (عج)، خیابان سید جمال الدین

اسدآبادی (یوسف آباد)، نبش خیابان فتحی شقاقی، جنب بانک انصار

پلاک ۳۲، طبقه ۲، واحد ۱۷

E-mail: nazaribook@yahoo.com

www.nashrenazari.com

تلفن: ۸۸۱۰۲۷۷۵

همراه: ۰۹۱۹۰۱۲۹۴۵۵

قیمت: ۳۴۵۰۰۰ ریال

انتشارات نظری

فهرست مطالب

۶	 مقدمه
	فصل اول
۱۰	 زندگی و شعر نیما یوشیج
۱۲	 نگاهی گذرا به زندگی نیما یوشیج
۱۶	 درباره ی فکر و شعر نیما
	فصل دوم
۲۰	 تحلیل و بررسی اندیشه های سیاسی و اجتماعی در اشعار نیما یوشیج
۲۲	 ققنوس
۲۷	 غراب
۲۹	 وای بر من
۳۲	 شکسته پر
۳۵	 خنده ی سرد
۳۷	 امید بلب
۴۰	 وقت است
۴۱	 خواب زمستانی
۴۲	 لکه دار صبح
۴۴	 آی آدمها
۴۶	 نه، او نمرده است
۴۸	 مادری و پسری
۵۱	 مردگان موت
۵۳	 ناقوس
۵۶	 بخوان ای همسفر با من
۵۹	 کار شب پا
۶۲	 خروس می خواند
۶۴	 پادشاه فتح
۶۸	 آقا تو کا
۶۹	 مهتاب
۷۲	 او به رویایش
۷۳	 چراغ
۷۴	 در شب سرد زمستانی
۷۶	 هنوز از شب

۷۷	مرغ شباويز
۷۸	شب است
۷۹	مرغ آمين
۸۴	قايق
۸۷	داروگ
۸۸	مي فشارد به دلم پاي درنگ
۸۹	خانه ام ابري است
۹۰	ري را
۹۳	دل فولادم
۹۵	شب پره ي ساحل نزديک
۹۶	هست شب
۹۸	برف
۱۰۱	سويلشه

فصل سوم

۱۰۵	زندگي و شعر مهدي اخوان ثالث (م.اميد)
۱۰۵	زندگي مهدي اخوان ثالث «م.اميد»
۱۰۹	درباره ي فکر و شعر اخوان

فصل چهارم

۱۲۱	تحليل و بررسي اندیشه‌هاي سياسي و اجتماعي در اشعار مهدي اخوان ثالث
۱۲۲	سگ‌ها و گرگ‌ها
۱۲۵	سترون
۱۲۷	زمستان
۱۳۱	بند
۱۳۳	آواز کرک
۱۳۴	چاووشي
۱۳۶	باغ من
۱۳۷	آخر شاهنامه
۱۴۲	ميراث
۱۴۶	پيغام
۱۴۸	قاصدک
۱۴۹	ناگه غروب کدامين ستاره ؟
۱۵۴	آنگاه پس از تندر
۱۶۱	مرد و مرکب
۱۶۸	کتيه
۱۷۳	کتابنامه

مقدمه

نیما، هیچ گاه در برابر جریانات و اتفاقات سیاسی و اجتماعی عصر خود سکوت اختیار نکرده است و همواره به اجتماع و مسایل بشر توجه دارد و برای بیان این مسایل از سمبولیسم استفاده می کند لذا او را پیرو مکتب سمبولیسم اجتماعی می دانند. همچنان که خود شاعر نیز گفته است سمبول شعر را عمیق تر می کند، دامنه می دهد و اعتبار می بخشد و خواننده ی آن خود را در برابر عظمتی از مفاهیم و معانی می یابد. انسان نسبت به آثار هنری یا اشعاری بیشتر علاقه مندی نشان می دهد که جهانی از آن مبهم و تاریک و قابل شرح و تآویل های متفاوت باشد.

اکثر اشعار نیما سمبولیک و تمثیلی است و در تمثیل پردازی می توان او را پیرو و دنباله رو شاعران قدیم دانست با این تفاوت که تمثیلات او منحصرأ مبتنی بر مسایل اخلاقی و پندو اندرز و حکمت نیست بلکه موضوع آن بر محور زندگی سیاسی و اجتماعی شکل گرفته و به اعتباری این جهانی است. شاعر در نقل روایات داستانی از منابع کهن استفاده نمی کند و بیشتر روایات را از داستانهای جدید و مردمی استفاده می کند. سمبولیسم یا تمثیلی بودن این اشعار به حدی استاندارد است که مفاهیم آن سخت و دشوار است و گاهی آنها را در معنای غیر سمبولیک هم می توان فهمید.

در بسیاری از این تمثیلهای معمولاً «شب» به گونه ای سایه ی سنگین خویش را گسترده است و بی شک، شب که با تاریکی و سنگینی و مرگ و امثال آن ارتباط دارد در القای فضای استبداد و اختناق بسیار مؤثر است و این را می توان از فضایی که شاعر در آن می زیسته به خوبی یافت و این گونه پیچیدگی و ابهام آلودگی را حاصل یک روند اجتماعی و سیاسی دانست هر چند که بعدها نیز از آن شیوه دست برداشت و همواره حتی آنجا که در فضای سیاسی و اجتماعی

کنسور نیز اوضاع بهتری یافت بر همان روال سابق بود.

مهدی اخوان ثالث به راستی یکی از شایسته ترین پیروان نیماست که در تکمیل و ارتقاء سطح و مفاهیم شعر به سبک نیمایی صاحب نظر بوده است تا جایی که تلاش او را در تبیین مبانی و اصول شعر معاصر نمی توان منکر شد. اخوان اندیشه و نگاه ویژه و متفاوتی به جهان و پیرامون آن داشت و در همه ی اشعارش می توان این اندیشه و نگاه را به خوبی دریافت. احساس و اندیشه اخوان ریشه در ایران باستان داشت و این را در بسیاری از اشعار او می توان به وضوح مشاهده کرد، گویا اخوان راه نجات مردم را در بازگشت به سنت ها و آیین کهن می داند و برای مقابله با هجوم اندیشه های غیر ایرانی و ایستادگی در مقابل حوادث و احوال زمانه دست به اسلوبی مردانه می زند و به دنبال راهکاری است تا مردم و جامعه اش را از ظلم موجود نجات دهد.

اخوان ثالث با تعریف و ترکیب خود ساخته و جدیدی که از آیین و ادیان الهی قبل از اسلام به دست می دهد، علاقه و اعتقاد خود را به داشته ها و باورهای ملی مذهبی ایران باستان نمایان می سازد و بدین طریق با اسلوبی جدید سعی در ایجاد هویت و خودباوری جامعه ی خود دارد که در ناباوری تمام به دستاوردهای غیر ایرانیان گرایشی شیفته وار پیدا کرده است و گذشته ی پر غرور و پر بار خود را رها کرده اند.

اخوان گرچه در فاصله ی سالهای ۱۳۳۰ تا ۱۳۳۰ به مسایل سیاسی و اجتماعی بی توجه نبوده و در روزنامه های مشهد آن وقت که مرکز سیاسی بزرگی برای اهل سیاست و فرهنگ بود فعالیت می کرد و در باشگاه حزب توده و سازمان جوانان بود اما انبوه حوادث و وقایع سیاسی سالهای ۱۳۳۰ تا ۱۳۳۳ و شکست مصدق و غلبه ی محمدرضا شاه و عوامل او بر امور و شؤون مملکت، کاملاً او را به صحنه ی مسایل سیاسی و اجتماعی کشانید آن چنان که از این پس شعر خود را در خدمت سیاست و اجتماع قرار داد.

اخوان در اشعار خود از نوعی اطناب و دراز گویی بهره می گیرد و مواردی را با توجه به وضوح

آن، توضیح می دهد و در اغلب موارد مطلب را برای خواننده حلاجی می کند با این شیوه، علاوه بر طولانی شدن شعر، از ابهام شعرهایش کاسته شده است و این ویژگی کلام او درست مقابل شعر نیما یوشیج است.

اصولاً اخوان در شعرش نسبت به نیما، بسیار فرهنگی تر و تاریخی تر است و دو وطن پرستی سرسخت و از غریزدگی و غریزدگی بیزار است.

اخوان شاعر عرفان و اخلاق نیست و شعرش این جهانی است اما در خدمت سیاست و اجتماع. اگر چه شاید نتوان گفت اخوان کاملاً اهل سیاست بوده است ولی نگاه او به دنیا نگاهی از سر سیاست و دور اندیشی بود. در شعر اخوان نیز چون نیما «شب» رنگ و نمود خاصی دارد اما امیدواری و انتظار نیما در شعرش نیست. بر عکس، او معمولاً آینده را تاریک و مبهم و نامعلوم می بیند و به همین سبب در بسیاری از شعرهایش نوعی یأس از بهبود احوال اجتماعی و سیاسی زمانه اش قابل تشخیص است.

سیک اخوان نیز چون نیما سمبولیسم اجتماعی است و گاهی رنگ سیاسی در اشعار او از جنبه ی اجتماعی آن نمود بیشتری دارد تا جایی که شاید بتوان به تعبیری سبک او را «سمبولیسم سیاسی» نیز دانست. با این تفاوت که شعر نیما کلی و جهانی است اما شعر اخوان دایره ی محدودی دارد و به مخالفت با شاه ختم می شود. در پایان آنکه اخوان نیز چون نیما از زبان روایت و نقلی استفاده کرده است آن چنان که بسیاری او را ادیب و شاعری نقال و راوی دانسته اند که در شعرهایش «قصه های سیاسی» می گوید.